

SAKSFRAMLEGG**Saksbehandler: Odd-Erik Røstad**

<i>Saksnr</i>	<i>Utvalg</i>	<i>Møtedato</i>
	Kommunestyret - Ørland kommune	

Utbygging og renovering av Borgen barnehage

Vedlegg:

- 1 Alternativ 1
- 2 Alternativ 2
- 3 Alternativ 3
- 4 Kostnadsvurdering - Tre utbyggingsalternativer

SAKENS BAKGRUNN OG INNHOLD

I Ørland kommunes vedtatte kommuneplan for 2014-2026 er det satt et mål om en befolkningsvekst på 35 %. Det betyr 2000 nye innbyggere i perioden.

Kommuneplanen har fem hovedstrategier for å lykkes med befolkningsmålet:

- Skape et attraktivt bosted for en voksende befolkning
- Ha folkehelse som grunnleggende verdi
- Ha en kreativ og fremtidsrettet næringsutvikling
- Ha bevisst miljøsatsing og klimatilpassing
- Utvikle de kommunale tjenestene

Vedtatte kommuneplan og kommunestyrets behandling av parallelloppdrag for kystbyen Brekstad 14.11.13. legger til grunn at det skal legges til rette for barn og ungdom i sentrum. I denne sammenhengen er det vedtatt utbygging av et kommunalt barnehage tilbud i sentrum av Brekstad.

I tillegg til allerede vedtatte planer ble det i forbindelse med behandling av budsjett 2015 gitt en bestilling fra kommunestyret på å utvide Borgen barnehage med en avdeling (24 ekvivalenter eller 12 barn 0 -3 år/24 barn 3-5 år). Det ble vedtatt å sette av 5 millioner kroner til denne utvidelsen.

Utredningsrapport - demografi og behov som følge av ny kampflybase (Rambøllrapporten) har en detaljert gjennomgang av forskjellige scenario for befolkningsutvikling i Ørland og Bjugn. Det er utredet «pessimistisk», «sannsynlig» og «optimistisk» befolkningsvekst. Rapporten beskriver at ved «sannsynlig» utvikling vil det være 800 barn i barnehagealder (0 - 5 år) i Ørland og Bjugn i 2030. Dette tilsvarer en økning på ca. 20 % fra 2015. For Ørland kommune betyr dette et økt behov på 80 nye barnehageplasser i årene frem mot 2030.

Ørland kommune har vedtak om å tilby barnehageplasser til alle barn i kommunen, og med forventet tilflytting vil det innen kort tid være behov for flere kommunale barnehageplasser.

Etter barnehageopptak for høsten 2015 vil det være færre enn 10 ledige barnehageplasser i Ørland kommune, og en økning av barnehageplasser før barnehageåret 2016/2017 vil derfor være nødvendig for å kunne opprettholde et tilbud om barnehageplass til alle barn i kommunen.

HUS arkitekter AS har fått oppdraget med å utarbeide skisser til løsning for utvidelse av Borgen barnehage, og de er bedt om å lage en kostnadskalkyle for prosjektet.

Borgen barnehage ble bygd i 1991 og har etter den tid ikke gjennomgått særlige renoveringer. Barnehagen tilfredsstiller ikke dagens krav til pauserom, arbeidsrom, møterom og garderober for personalet. HUS arkitekter er derfor også bedt om å utarbeide skisser og kostnadskalkyler for en utvidelse av barnehagen med arbeids- og oppholdsrom, møterom og garderober for personalet i tillegg til barneavdelingen.

Med forventet barnetallsøkning beskrevet i «Rambøllrapporten», vil det innen kort tid være behov for ytterligere økning av barnehageplasser i Ørland kommune. Ørland kommune sitt totale behov for barnehageplasser fremover ble drøftet i komitemøte for oppvekst, kultur og idrett 15.4.15. Der ble det gitt en bestilling på også å se på flere mulige løsninger for å håndtere kommende etterspørsel av barnehageplasser. HUS Arkitekter er derfor også bedt om å lage en skisse og kostnadsvurdering for en utvidelse av Borgen barnehage med 2 barneavdelinger (totalt 48 ekvivalenter).

Følgende alternativer legges dermed frem til vurdering:

- Alternativ 1: Utvidelse av Borgen barnehage med 1 barneavdeling, personalrom, arbeidsrom for personalet, møterom og garderober.
- Alternativ 2: Utvidelse av Borgen barnehage med 2 barneavdelinger, personalrom, arbeidsrom for personalet, møterom og garderober.
- Alternativ 3: Utvidelse av Borgen barnehage med 1 barneavdeling.

FAKTISKE FORHOLD

Kapasitet i barnehagene i Ørland kommune – godkjenninger.

Kommunale:

- Borgen: 52 ekvivalenter
- Futura: 200 ekvivalenter

Private:

- Marihøna: 30 ekvivalenter
- Solblomsten: 23 ekvivalenter
- Teletunet: 60 ekvivalenter

Totalt: 365 ekvivalenter

Borgen barnehage 2015

Antall småbarn (0 – 3 år): 13 stk. (26 ekvivalenter)

Antall storbarn (3 – 5 år): 23 stk. (23 ekvivalenter)

Antall ansatte: 11 personer

Årsverk: 9 (4 pedagog, 4 assistent/fagarbeider, 1 styrer)

Økning i barnetall øker behovet for ansatte. For hver ny avdeling med 24 ekvivalenter må det bemannes med 2 pedagoger og 2 fagarbeidere. En økning i barnetall vil også øke behovet for ansatte og dermed også arealer til arbeids- og oppholdsrom for personalet.

Arealkrav personale

«Lov om arbeidsmiljø, arbeidstid og stillingsvern mv. (arbeidsmiljøloven)»

§ 4-4. Krav til det fysiske arbeidsmiljøet

Fysiske arbeidsmiljøfaktorer som bygnings- og utstyrmessige forhold, inneklima, lysforhold, støy, stråling o.l. skal være fullt forsvarlig ut fra hensynet til arbeidstakernes helse, miljø, sikkerhet og velferd.

Arbeidsplassen skal innredes og utformes slik at arbeidstaker unngår uheldige fysiske belastninger. Nødvendige hjelpemidler skal stilles til arbeidstakers disposisjon. ....

«Forskrift om utforming og innretning av arbeidsplasser og arbeidslokaler»

§ 1-1. Formål

Formålet med forskriften er å sikre at arbeidstakernes sikkerhet, helse og velferd ivaretas ved at arbeidsplasser og arbeidslokaler tilrettelegges og utformes i forhold til arbeidet som utføres, den enkelte arbeidstaker og til særskilte risikoforhold.

§ 2-1. Utforming og innredning av arbeidsplasser og arbeidslokaler

Arbeidslokaler og atkomsten til lokaler skal være utformet og innredet med sikte på den virksomheten og de arbeidsplassene som skal finnes i lokalet og ha en tilfredsstillende velferdsmessig standard. Arbeidsplasser skal være dimensjonert, innrettet og tilpasset arbeidets art, arbeidsutstyret og den enkelte arbeidstaker. Gulvarealet skal være så stort at det blir tilstrekkelig fri plass til gode og varierte arbeidsstillinger og bevegelser, og slik at arbeidet og bruk av arbeidsutstyr ikke medfører fare for sikkerhet og helse. ....

§ 3-1. Plassering av personalrom

Personalrom skal være hensiktsmessig plassert i forhold til personalinngang og arbeidssted.

§ 3-2. Dimensjonering og innredning av personalrom

Ved dimensjonering av personalrom skal det blant annet tas hensyn til:

- a) arbeidets art,
- b) det største antall arbeidstakere som normalt skal bruke rommet samtidig,
- c) at det skal utstyres med et antall bord og stoler med rygg som er tilpasset antallet arbeidstakere,
- d) at virksomheten skal kunne sysselsette både kvinner og menn. I personalrom skal det ikke plasseres eller installeres annet utstyr enn det som er knyttet til den naturlige virksomheten i rommet.

§ 3-4. Garderobe

Arbeidsplasser skal normalt ha atskilte garderober for kvinner og menn. Hver arbeidstaker skal ha tilstrekkelig plass for opphengning av tøy o.l. Dersom forholdene gjør det nødvendig skal det være atskilte skap for arbeidstøy og privat tøy. Garderobene skal gi arbeidstakerne mulighet for å låse inn tøyet sitt i arbeidstiden, og der det er nødvendig skal det i tillegg være låsbare avlukker for å sikre mot tap av verdier. Arbeidstakeren skal ha tilstrekkelig plass til å skifte. Garderobe skal ha speil og nødvendig antall sitteplasser for skifte av klær og skotøy. Garderobe skal ha tilfredsstillende ventilasjon.

§ 3-5. Spiserom

Virksomheten skal normalt ha spiserom eller tilgang til tilfredsstillende lokaler utenom virksomheten. Spiserom skal være så stort at det gir tilfredsstillende plass til det største antall arbeidstakere som skal spise samtidig. Spiserom skal være hensiktsmessig innredet, og om nødvendig slik at arbeidstakerne kan tilberede måltider der.

§ 3-7. Toalett

Virksomhet skal ha passende antall toaletter og det skal være atskilte toaletter for kvinner og menn. I tilknytning til toaletter skal det være håndvask. Felles toalett kan benyttes ved små virksomheter.

ADMINISTRASJONENS VURDERINGER

Folkehelsevurdering

Barnehagen utgjør en unik læringsarena utenfor hjemmet og har en viktig helsefremmende og forebyggende funksjon. Barnehagen er en god arena der barn kan hjelpes til å få en god introduksjon til et liv som bevarer helsen gjennom et langt liv. Med full barnehagedekning er barnehagen å anse som en av Ørland kommunes viktigste folkehelsearenaer.

Alternativ 1

En utvidelse av Borgen barnehage med 1 barneavdeling, noe ombygging av eksisterende areal og nye arealer til arbeids- og oppholdsrom for personalet slik det fremgår av skisse til alternativ 1 vil gi en god løsning for både barn og ansatte.

Kostnadskalkylen for denne utbygging og ombygging er på 13,2 mill. inkl. mva. 10,56 mill. uten mva. Dette tilsvarer kr 440 000,- pr. ekvivalent.

Prosjektet vil kunne finansieres gjennom avsatte 5 millioner til Borgen barnehage på investeringsbudsjettet for 2015, 1 million som fortsatt er udisponert til ny barnehage på 2014-budsjettet samt disponering av 5 millioner avsatt til ny barnehage i 2016. Dette betyr at oppfølging av vedtak om ny kommunal barnehage i sentrum av Brekstad utsettes til 2017.

Alternativ 2

En utvidelse av Borgen barnehage med 2 barneavdelinger, noe ombygging av eksisterende areal og nye arealer til arbeids- og oppholdsrom for personalet slik det fremgår av skisse til alternativ 2 vil som i alternativ 1 gi en god løsning for både barn og ansatte. Arealnorm for ansatte knyttes opp mot antall pedagoger og er som det fremgår over ikke absolutt. Det forutsettes derfor at arealer til ansatte i alternativ 2 er lik skissen i alternativ 1.

Kostnadsvurderinger for denne utbygging og ombygging er på nærmere 17,0 mill. inkl. mva. 13,6 mill. uten mva. Dette tilsvarer kr 283 000,- pr. ekvivalent.

Utbygging av 2 avdelinger på Borgen barnehage vil som kalkylen viser gi Ørland kommune betydelig flere barnehageplasser for en forholdsvis liten økning i investeringsutgiftene. Med 2 nye avdelinger på Borgen vil Ørland kommune dekke behovet for barnehageplasser i flere år fremover, og gjennom et samarbeid med de private aktørene vil denne utbyggingen også kunne være nok til å løse det totale barnehageplassbehovet i Ørland kommune fram mot 2030.

I forhold til vedtak om å styrke sentrumsutviklingen og legge til rette for et kommunalt barnehagetilbud i sentrum av Brekstad, er alternativ 2 ikke i samsvar med vedtatte strategier. Dette alternativet vil også kreve omdisponering av investeringsmidler i vedtatte økonomiplan, og det vil utfordre muligheten for å gjennomføre utbyggingen av nye barnehageplasser i sentrum av Brekstad.

Alternativ 3:

Arbeidsmiljøloven § 4-4 første ledd sier at arbeidsplassen skal innredes slik at arbeidsmiljøet blir «fullt forsvarlig ut fra hensynet til arbeidstakers helse, miljø, sikkerhet og velferd».

Videre følger det av Arbeidsmiljøloven § 4-4 annet ledd at «arbeidsplassen (...) innredes og

utformes slik at arbeidstaker unngår uheldige fysiske belastninger. Nødvendige hjelpemidler skal stilles til arbeidstakers disposisjon».

Forskrift om utforming og innretting av arbeidsplasser og arbeidslokaler av 6. desember 2011 nr. 1356 (arbeidsplassforskriften) spesifiserer hva som ligger i lovens krav om et fullt forsvarlig arbeidsmiljø når det gjelder utforming og innretting av arbeidsplasser og arbeidslokaler. Det følger av arbeidsplassforskriften § 2-1 første ledd at «arbeidslokaler og atkomsten til lokaler skal være utformet og innredet med sikte på den virksomheten og de arbeidsplassen som skal finnes i lokalet og ha en tilfredsstillende velferdsmessig standard».

I henhold til arbeidsplassforskriften § 2-1 annet ledd skal «arbeidsplasser være dimensjonert, innrettet og tilpasset arbeidets art, arbeidsutstyret og den enkelte arbeidstaker. Gulvarealet skal være så stort at det blir tilstrekkelig fri plass til gode og varierte arbeidsstillinger og bevegelser».

Det fremgår av kommentarene til forskriften og av Arbeidstilsynets praksis at hver arbeidsplass bør ha et gulvareal på minst 6 kvm pr. arbeidstaker. Dette gjelder både for enkeltkontor, felleskontor og kontorlandskap. Normen på 6 kvm pr. person er satt for å ivareta hensynet til mennesket sitt grunnleggende behov for tilstrekkelig personlig rom rundt seg både fysisk og psykisk. Arealer i stillerom, møterom, gangareal, fellesareal og lignende skal derfor ikke tas med i beregningen. Behovet for møte- og stillerom må vurderes i tillegg.

Normen på 6 kvm er ikke et absolutt forskriftskrav. Mindre areal kan derfor i det konkrete tilfelle godtas, forutsatt at andre miljøfaktorer er ivaretatt slik at arbeidsplassene etter en totalvurdering fremstår som «fullt forsvarlig».

Kostnadsvurderinger for denne utbyggingen er på 5,3 mill. inkl. mva. 4,2 mill. uten mva. Dette tilsvarer kr 180 000,- pr. ekvivalent.

En utvidelse av Borgen barnehage med 1 avdeling uten at det legges til rette for arbeidsplasser, møterom, garderobes og pauserom for barnehagens personale vil med stor sannsynlighet ikke tilfredsstille arbeidstilsynet og arbeidsplassforskriftens krav til areal for ansatte er derfor ikke å anbefale.

Tillegg

For alle de 3 alternativene må det påberegnes et tillegg til opparbeidelse av tomt, parkeringsplasser, adkomst etc. Det må også settes av noe midler til inventar i nye arealer. Disse forhold er ikke kostnadsberegnet, men det anslås kostnader på ca. kr. 600 000,-.

Rådmannens innstilling

1. Borgen barnehage utvides med 1 barneavdeling tilsvarende 24 ekvivalenter og arbeids- og oppholdsrom for personalet som beskrevet i skisser og kalkyler fra HUS arkitekter i alternativ 1. Totale investeringskostnader (bygg, tomt, inventar) beløper seg til kr 13,8 mill. inkl. mva. eller 11,0 mill. uten mva.
2. Prosjektet finansieres gjennom avsatte 5 mill. til Borgen barnehage i 2015, 1 mill. avsatt til ny barnehage i 2014 og 5 mill. som er avsatt til samme formål for 2016.